

Motion till riksdagen

1988/89:Ub682

av Erkki Tammenoksa m.fl. (s)

Förbättrad lärarutbildning för minoriteter

Många undersökningar, rapporter och förslag har under årens lopp skrivits för att förbättra utbildningssituationen för en av landets minoritetsgrupper, nämligen zigenare. Situationen har upplevts som svår och orsakerna har varit den historiska bakgrunden, d.v.s. det förtryck som gruppen har varit utsatt för och den etniska medvetenheten hos gruppen.

Som en följd av dessa faktorer undviker dessa barn den svenska förskolans och skolans – d.v.s. majoritetskulturens – uppfostran och utbildningsnormer.

Zigenarbarnen deltar sällan i förskolans verksamhet och är ofta understimulerade redan vid starten i grundskolan. I grundskolan uppstår ofta kollisioner mellan skolans normsystem och det zigeniska. Skolans folk har svårt att förstå skolfrånvaro orsakad av att barnen deltar i släktbesök, utför hushållsysslor eller motsvarande.

Svårigheterna är således många, inte minst med tanke på att allmän skolplikt råder i landet. Att arbeta med zigenarbarnen har dessutom låg status och många bakslag i undervisningen gör att man ser det som en hopplös uppgift att uppnå grundskolans mål och intentioner. Följden blir täta lärarbyten som i sin tur orsakar att kontinuiteten inte kan uppnås i utbildningen för eleverna. Till bilden hör att många av de lärare som undervisar zigenarbarn är obehöriga. Ovannämnda orsakar att antalet zigenarelever på gymnasienivå är mycket lågt och ännu färre blir färdiga med sin utbildning.

Alla som har erfarenheter av dessa frågor vet att representanter från den egna gruppen alltid stärker elevernas egen identitet och blir en förutsättning för en framgångsrik utbildning, inte minst med tanke på att lärare med zigenarbakgrund på ett naturligt sätt kan ha kontakt med föräldrarna.

Den nya lärarutbildningen trädde i kraft 88-07-01 och den speciella hemspråklärlinjen är avskaffad i och med detta. I något annat sammanhang borde även hemspråklärlärares svårigheter – i och med de ökade kraven – tas upp, men det kan här konstateras att ingen studerande från den zigeniska gruppen hade anmält sig till utbildningen i fråga.

Hur skall man förbättra zigenarbarnens situation? Ett helt nytt utbildningssystem för dessa grupper måste utformas. Ett förberedande etappvis, s.k. preparandutbildning, inom t.ex. komvux eller AMS skulle bereda vägen till högskole-, d.v.s. lärarutbildning. Zigenarna är koncentrerade i storstadsområden och på det viset skulle dessa förberedelsekurser på gymnasial nivå begränsas till Stockholm-, Göteborg- och Malmöområdena.

Hemställan

Mot. 1988/89

Ub682

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av förberedande utbildning för tänkbara lärarstuderande med zigenarbakgrund.

Stockholm den 24 januari 1989

Erkki Tammenoksa (s)

Lahja Exner (s)

Margareta Persson (s)

